وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی

ژمارە : ١٥٧٠٤ لە ٢٠٢٣/٨/١٧

پاڵپشت بە (بڕگەی دووەم) لە ماددەی (٣٥) لە یاسای وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ژمارە (١٠)ی ساڵی (٢٠٠٨)ی هەموارکراو، و ڕەزامەندی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران بە نووسراوی ژمارە (٩٩٤٨) لە (2023/8/13)، لەسەر پێشنیاری ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی، بڕیاردرا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییەی خوارەوە:

ڕێنمایی ژمارە (٨)ی ساڵی (٢٠٢٣)

ڕێنمایی پێشکەشکردن و وەرگرتن بۆ خوێندن و ڕاهێنانی بۆڕدی پزیشکی لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٣-٢٠٢٤)

ماددەی (١): مەرجە گشتیەکان:

١- بەدەستهێنانی نووسراوی لارینەبوون لە شوێنی کارکردنی ئێستای پێشکەشکار بە پێی ڕێنماییەکانی وەزارەتی تەندروستی.

٢- بەڵگەنامەی پوختەی ڕاژە.

٣- مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی: بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

أ- مەرجی بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی بۆ گشت پێشکەشکارانی پسپۆڕی گشتی و پسپۆڕی وورد بریتی دەبێت لە(IELTS-Academic: 6 ,TOEFL-PBT:497,TOEFL-iBT:73,Pearson PTE-Academic: 67) و دوا مۆڵەت بۆ پێشکەشکردنی بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی پێش تاقیکردنەوەی کرداری (پراکتیکی) کۆتاییە. بە پێچەوانە بە سەرنەکەوتوو هەژمار دەکرێت.

ب- سەبارەت بە ئەنجامدانی بڕوانامەی تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی کە لە سەرەوە ئاماژەی پێدراوە وەکو (IELTS-Academic, TOEFL-PBT, TOEFL-iBT, Pearson PTE-Academic) تەنها لە سێنتەرەکانی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێمی کوردستان کاری پێدەکرێت، هەروەها لەگەڵ وڵاتانی (ئەمریکا و بەریتانیا و کەنەدا و نیوزلەندا و ئوستراليا)، بە پێچەوانەوە کاری پێناکرێت.

ج- پێویستە لە سەر ئەنجومەنی باڵای کورد ستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی ڕا ست و درو ستی (صحة صدور) بۆ بڕوانامەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی(IELTS-Academic, TOEFL-PBT, TOEFL-iBT, Pearson PTE-Academic)ی وەرگیراوان بکات.

د- بڕوانامەی تاقیکردنەوە نێودەوڵەتیەکانی زمانی ئینگلیزی وەکو (TOEFL, IELTS-Academic, Pearson PTE-Academic) بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ (لەسەر بنەمای ڕێکەوتی تاقیکردنەوە) کاری پێدەکرێت بە مەرجێك ئەو بڕوانامانەی کە ماوەی (٢) دوو ساڵیان بەسەردا تێپەڕیووە، پێویستە پێشووتر ڕاست و دروستی بۆ بڕوانامەکانیان ئەنجام درابێت.

٤- تەمەنی پێشــکەشــکار بۆ خوێندنی ئاســایی نابێت لە (٥٠) ســاڵ زیاتر بێت، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار دەتوانێت بە سیستەمی پاڕاڵێل پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات.

٥- مەرجە پێشکە شکار خاوەنی ڕەگەزنامەی عێراقی بێت، بە پێچەوانەوە پێشکە شکار دەتوانێت بە شێوازی پاڕاڵێل پێشکەشی خوێندن و راهێنان بکات.

ماددەی (٢): مەرجە تایبەتیەکان:

١- ئەگەر پێشــکەشــکار هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس بێت و ئارەزووی پێشــکەشــکردنی هەبێت بۆ یەکێــک لەم دوو پســـپۆڕییـانە(Cardiovascular Medicine, Rheumatology) ، ئەوا مـاوەی خوێندن و ڕاهێنان (٥) پێنج ســاڵ دەبێت، هەروەها دەبێت ســاڵێک وەکو نیشــتەجێی دێرین خزمەتی هەبێت لە بەشی هەناوی گشتی یاخود ئەو بەشەی کە پێشکەشی دەکات.

٢- ئەگەر پێشکەشکار هەڵگری بڕوانامەی بۆردی پزیشکی بێت و ئارەزووی پێشکەشکردنی خوێندنی پســپۆڕی وورد (Track II)ی هەبێت بۆ یەکێک لەم پســپۆڕییانە (Gastroenterology, Nephrology Medicine, Pulmonary Medicine, Cardiology, Endocrinology and Diabetes, Pediatric Cardiology, Digestive and Hepatic Surgery, Rhinology-Endoscopic Skull Base Surgery)، ئەوا ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) سێ ساڵ دەبێت.

٣- ئەم پسپۆڕیانەی خوارەوە پێویستیان بە پلەبەندی نیە وەکو مەرج لە حاڵەتی پێدانی ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروســتی بە پێی یـاســا بەرکـارە پەیوەنـدیـدارەکـان (Anesthesia, Psychiatry, Intensive Care Medicine, Emergency Medicine).

٤- مەرجی خوێنـدن و ڕاهێنـان لە پســپۆڕیەتی Intensive Care Medicine: هەمـان مەرجە گشتیەکان پەیڕەو دەکرێت لەم پسپۆڕیەتیە و پێویستی بە ماوەی پلەبەندی نیە بۆ (Track I) لە کاتی پێدانی ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروستی بە پێی یاسا بەرکارە پەیوەندیدارەکان.

٥- مەرجی خوێنـدن و ڕاهێنـان بۆ پســپۆڕیەتیەکـانی (Health Administration, Infectious Disease Control)بریتی دەبێت لە:-

أ- پێشکەشکار پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە وەکو مەرج.

ب- تەنها دەرچووانی کۆلێژی پزیشکی گشتی دەتوانن پێشکەشی پسپۆڕی (Infectious Disease Control) بکەن.

ج- دەرچووانی کۆلێژەکانی پزیشــکی گشــتی و پزیشــکی ددان و دەرمانســازی دەتوانن پێشــکەشــی پسپۆڕی (Health Administration) بکەن.

د- تەنها دەرچووانی کۆلێژی پزیشــکی ددان دەتوانن پێشــکەشــی خوێندن و ڕاهێنان لە پســپۆڕیەتی (Dental Public Health)بکەن و مەرجە پێشکەشکار ساڵێک خزمەتی وەکو پلەبەند هەبێت.

٦- مەرجە دوو ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرین بۆ هەردوو بەشی (Dermatology, Plastic Surgery) هەبێت.

تێبینی/ هەردوو پسپۆڕی پێست و نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری دەکرێت دوای تەواوکردنی یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرین پێشکەشی خوێندن و ڕاهێنان بکات بە مەرجێک بەڵێنامەی کارکردن بدات کە وەک میلاک بۆ ماوەی (٥) پێنج ساڵ لە دەرەوەی شار خزمەت بکات لە (هەڵەبجە و گەرمیان و ڕاپەڕین و کۆیە و زاخۆ) و ببێتە میلاکی ئەم شوێنانە.

٧- بۆ پسپۆڕییەکانی پزیشکی ددان، پێشکەشکار پێویستە بە لایەنی کەمەوە (٣) سێ ساڵ خزمەتی کردەیی هەبێت.

٨- پێشکەشکارانی دانەمەزراو لە پسپۆڕییەکانی (پزیشکی ددان، دەرمانسازی) هەمان مەرج و ڕێنمایی پزیشکانی دامەزراو لەسەریان جێبەجێ دەکرێت کە پێویستە (١) یەک ساڵ پزیشکی خولاوی و (٢) دوو ساڵ پلەبەندی وەکو خۆبەخش تەواوی کردبێت، کە دەتوانێت تەنها بۆ ئەو پسپۆڕییانە پێشکەش بکات کە پێویستی بە ماوەی نیشتەجێی دێرین نیە پاشان مافی پێشکەشکردنیان دەبێت بۆ خوێندن و ڕاهێنان لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٣-٢٠٢٤)، خوێندن و ڕاهێنانیان بە شێوەی سیستەمی پاراڵێل دەبێت، بۆ ئەم مەبەستە پێویستە پێشکەشکار نووسراوی پشتگیری لە (دیوانی وەزارەتی تەندروستی/بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلاندانان) بهێنێت و پێشکەش بە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بکات لە کاتی پڕۆسەی پێشکەشکردن.

تێبینی/ هەڵگری بڕوانامەکانی (MRCP, MRCS, FRCP, FRCS) بە هاوتای بۆرد هەژمار ناکرێت. تەنها ئەو بڕوانامانە هەژمار دەکرێن کە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان یەکسانکردنی بڕوانامەی بۆ کراوە لەسەر بنەمای (CCT) .

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆڕیەکان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (TrackI)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی ورد (Track II)
Internal Medicine	(١) یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی هەناو	
Pediatrics	(١) یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی نەخۆشیەکانی منداڵان	
Family Medicine	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە	
Psychiatry	پێویستی بە ماوەی پلەبەندی نیە	
Gastroenterology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Emergency Medicine	پێویستی بەماوەی پلەبەندی نیە وەکو مەرج لەحاڵەتی پێدانی ڕەزامەندی لەلایەن وەزارەتی تەندروستی	

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆڕیەکان	**مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (TrackI)**	**مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی ورد (Track II)**
Neurology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	
Medical Oncology	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەخۆشیەکانی شێرپەنجە	
Clinical Hematology	(١) یەک ساڵ خزمەتی نیشتەجێی دێرینی لە بەشەکانی (هەناوی) یان (نەخۆشیەکانی خوێن) یاخود (گرێ- الاورام)	هەڵگری بۆردی هەناوی تێبینی/ هەڵگری بۆردی هەناوی ماوەی خوێندن (٣) ساڵ دەبێت و هەڵگری بۆڕدی (Hematopathology) ماوەی خوێندن (٤) چوار ساڵ دەبێت
Dermatology	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی پێست یاخود (١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی پێست بە مەرجێک بەڵێننامەی خزمەتی دەرەوەی شار بۆ ماوەی (٥) ساڵ پڕ بکاتەوە	
Nephrology	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی لە هەمان پسپۆڕی یاخود هەناوی	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Rheumatology	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی لە هەمان پسپۆڕی یاخود هەناوی	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Pulmonary Medicine	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Cardiology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Endocrinology & Diabetes	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی هەناوی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Clinical Pharmacy	(١) یەک ساڵ خزمەتی دەرمانسازی نیشتەجێی خولاو (٢) ساڵ خزمەتی دەرمانسازی پلەبەند یاخود کۆی گشتی (٣) ساڵ خزمەتی هەبێت	
Pediatric Cardiology	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی نەخۆشییەکانی منداڵان ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت،

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆڕیەکان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (TrackI)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی ورد (Track II)
General Surgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری گشتی	
Gynecology & Obstetrics	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەخۆشیەکانی ئافرەتان و لەدایکبوون	
Neurosurgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری مێشک و کۆمەڵەی دەمارەکان و بڕبڕەی پشت	
Orthopedics	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی ئێسک و شکان	
ENT	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری قورگ و لوت و گوێ	
Urology	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری میزەڕۆ	
Cardiothoracic & Vascular Surgery	(١) یەک ساڵ پزیشکی نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری سنگ و بۆڕیەکانی خوێن یاخود دوو ساڵ نیشتەجێی دێرین لە نەشتەرگەری گشتی	
Plastic Surgery	(٢) دوو ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری یاخود (١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری جوانکاری و ڕێکاری بە مەرجێک بەڵێننامەی خزمەتی دەرەوەی شار بۆ ماوەی (٥) ساڵ پڕ بکاتەوە	هەڵگری بۆردی نەشتەرگەری گشتی تەنها لە تاقیکردنەوەی (Primary) دەبەخشرێت و ماوەی خوێندنیان (٤) ساڵ دەبێت.
Digestive & Hepatic Surgery	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی نەشتەرگەری گشتی، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Ophthalmology	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری چاو	
Pediatric Surgery	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی نەشتەرگەری منداڵان یاخود نەشتەرگەری گشتی	
Rhinology - Endoscopic Skull Base Surgery)	ئەم پسپۆڕیە (Track I)ی نیە	هەڵگری بۆردی قورگ و لوت و گوێ ENT، ماوەی خوێندن و ڕاهێنان (٣) ساڵ دەبێت
Anesthesia	پێویستی بە ماوەی پلەبەندی نیە وەکو مەرج لە کاتی پێدانی ڕەزامەندی لە لایەن وەزارەتی تەندروستی	

مەرجە تايبەتەكانی پێشكەشكردن بۆ خوێندن و راهێنان		
پسپۆڕيەكان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (TrackI)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی ورد (Track II)
Intensive Care Medicine	پێويستی بە ماوەی پلەبەندی نيە	هەڵگرانی بروانامەی بۆرد لە (General Surgery, Cardiothoracic Surgery, Neurology, Anesthesia, Internal Medicine, Pediatrics, Emergency Medicine, Cardiology, Respiratory Medicine, Nephrology) ماوەی خوێندن و راهێنانيان (٣) ساڵ دەبێت
Oral & Maxillofacial Surgery	(١) يەک ساڵ پزيشكی نيشتەجێی دێرينی نەشتەرگەری دەم و روو و شەويلاگ	
Oral & Maxillofacial Medicine	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە، تەنها پێويستی بە ماوەی پلەبەندی هەيە	
Restorative Dentistry	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە، تەنها پێويستی بە ماوەی پلەبەندی هەيە	
Orthodontics	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە، تەنها پێويستی بە ماوەی پلەبەندی هەيە	
Special Care Dentistry	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە، تەنها پێويستی بە ماوەی پلەبەندی هەيە	
Hematology	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە	
Histopathology	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە	
Chemical Pathology	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە	
Clinical Microbiology)	پێويستی بە خزمەتی نيشتەجێی دێرين نيە	
Radiology & Medical Imaging	(٢) دوو ساڵ نيشتەجێی دێرينی تيشک و سۆنار ياخود (٢) دوو ساڵ خولی تيشک و سۆنار (دورة تدريب الاشعة)	

مەرجە تایبەتەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندن و ڕاهێنان		
پسپۆڕیەکان	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی گشتی (TrackI)	مەرجی خوێندن بۆ پسپۆڕی ورد (Track II)
Radiation Oncology	(١) یەک ساڵ نیشتەجێی دێرینی چارەسەرکردنی شێرپەنجە بە تیشک	
Community Medicine	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Health Administration	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Infectious Disease Control	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	
Dental Public Health	پێویستی بە خزمەتی نیشتەجێی دێرین نیە، تەنها پێویستی بە ماوەی پلەبەندی هەیە	

پسپۆڕی گشتی (Track I): پسپۆڕی گشتی هەڵگرانی بڕوانامەی (بەکالۆریۆس، دبلۆمی باڵا، ماستەر، دکتۆرا) دەتوانن پێشکەشی ئەم بەشانە بکەن.

پسپۆڕی وورد (Track II): تەنها هەڵگرانی بڕوانامەی بۆردی پزیشکی دەتوانن پێشکەشی ئەم بەشانە بکەن.

ماددەی (٣): تاقیکردنەوەی توانستی زانستی:

١- تاقیکردنەوەی توانستی زانستی بە شێوەیەکی ستانداردی ناوەندی ئەنجام دەدرێت کە پرسیار و هەڵەچنینی پەڕاوی تاقیکردنەوەکان لە لایەن لیژنەیەکی پسپۆر لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی ئامادە دەکرێت و ئەنجام دەدرێت.

٢- مەرجە پێشکەشکار لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی دەربچێت و مەرجە بە لایەنی کەم (٥٠) پەنجانمرە لە (١٠٠) سەد نمرەی تەرخانکراو بۆ تاقیکردنەوە بەدەست بهێنێت، بە پێچەوانەوە مافی چوونە پێشبرکێی نییە.

٣- تاقیکردنەوەی توانستی زانستی تەنها بە شێوازی نووسین ئەنجام دەدرێت.

٤- پێویستە لیژنەیەکی زانستی تایبەت سەرپەرشتی تاقیکردنەوەکان بکات.

٥- پێویستە لەگەڵ پێشکەشکردنی پرسیارەکانی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لە لایەن مامۆستایانی پسپۆر، وەڵامی نمونەیی پرسیارەکان پێشکەش بە لیژنەی تاقیکردنەوەکان بکرێت.

ماددەی (٤):ڕێکخستنی پێشبڕکێ لە نێوان پێشکەشکاران و پێوەرەکانی سیستمی ڕیزبەندی بەپێی ڕێژەی خاڵ:-

شێوازی وەرگرتن و پێوەرەکانی پێشبرکێ لە نێوان پێشکەشکاران بەم شێوەی خوارەوە دەبێت:-

١- نمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس، ڕێژەی (٣٠٪)ی بۆ تەرخان دەکرێت.
٢- نمرەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، ڕێژەی (٧٠٪)ی بۆ تەرخان دەکرێت.
تێبینی:
أ-بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی ماستەر و دبلۆمی دوو ساڵەی پزیشکی، (٤) چوار نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبرکێ.
ب- بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی دبلۆمی یەک ساڵەی پزیشکی، (٢) دوو نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبرکێ.
ج-بۆ هەر ساڵێکی نیشتەجێی دێرین، (٢) دوو نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبرکێ، بە مەرجێک لە (٢) دوو ساڵ زیاتر نەبێت.
د- بۆ هەر ساڵێکی خزمەت پاش پسپۆری یاخود نیشتەجێی دێرین (١) یەک نمرەی وەکو خاڵ پێ دەدرێت بۆ مەبەستی پێشبرکێ، بە مەرجێک لە (٢) دوو ساڵ زیاتر نەبێت.
ه-لە پسپۆری وورد، تاقیکردنەوە لەسەر (١٠٠) نمرە ئەنجام دەدەن و نمرەی بەدەستهاتوو دەبێتە نمرەی پێشبرکێ بۆ خاڵبەندی.

ماددەی (٥): بەڵگەنامە داواکراوەکان:

١- فۆڕمی پێشکەشکردن.
٢- نوو سراوی لاری نەبوون و دوایین پوختەی ڕاژە لە شوێنی کارکردنی ئێستای پێشکە شکار لە سەر ئاستی وەزارەتی تەندروستی و وەزارەتی پێشمەرگە.
٣- تێبینی/ بۆ داموودەزگاکانی سەر بە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە سەر ئا ستی سەرۆکایەتی زانکۆ دەبێت.
٤- بڕوانامەی بە نمرەی بەکالۆریۆس بە زمانی ئینگلیزی (وێنەی ڕەسەن).
٥- بڕوانامەی دەرچوون بۆ هەڵگرانی (بڕوانامەکانی دبلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا و بۆردی پزیشکی) ئەگەر هەبێت.
٦- وێنەی ڕەنگاوڕەنگ لە (ڕەگەزنامەی عێراقی و ناسنامەی باری شارستانی و کارتی زانیاری) یان (کارتی نیشتمانی) یاخود (پاسپۆرت).
٧- وێنەی کەسی ڕەنگاوڕەنگ.
٨- پسولەی ژمێریاری پێشکەشکردن.
٩- پێشکە شکار پێویستە لە ماوەی پرۆ سەی پێشکە شکردن، بەڵێنامەی یا سایی لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی پڕ بکاتەوە کە لە بۆردی پزیشکی لە ناوەوە و دەرەوەی وڵات وەرنەگیراوە.

١٠-پێشكەشكارانی كەس و كاری پلە (١) یەكی شەهیدانی سەنگەر و جینۆسایدی هەرێمی كوردستان وەكو (كچ، كوڕ، هاوسەر)، پێویستە لە كاتی پرۆسەی پێشكەشكردن، پشتگیری بە نووسراوی فەرمی و بە واژووی وەزیری شەهیدان و ئەنفالكراوان دوای پەسەندكردنی لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی، رادەستی بەڕێوەبەرایەتی تۆماری ئەنجومەنی باڵای كوردستان بۆ پسپۆرایەتیەكانی پزیشكی بكەن.

ماددەی (٦): پلان و ژمارەی كورسیەكان:

دوای دەرچوونی ئەم رێنماییە، (وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە رێگەی فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا) داوای پلان لە (ئەنجومەنی باڵای كوردستان بۆ پسپۆرایەتیەكانی پزیشكی) دەكات. ئەنجومەن هەڵدەستێ بە ئامادەكردنی پلانی وەرگرتن پێی یاسا و رێنماییە كارپێكراوەكان، بە پێی پێداویستی راستەقینەی دامووەزگاكانی تەندروستی لە هەرێمی كوردستان بە رەچاوكردنی هەبوونی ستافی ئەكادیمی و ژێرخانی سەنتەرەكانی خوێندن و راهێنان و پزیشكی و دەستەبەركردنی سەرجەم پێداویستیەكانی زانستی و پاشان لە لایەن (وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا) پلان و ژمارەی كورسییەكان بە واژووی وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی پە سەند دەكرێت، دوای تەواوبوونی پرۆ سەی پێ شكە شكردن و ئەنجامدانی تاقیكردنەوەی توانستی زانستی، ئەنجامی بەرایی و كۆ تایی پێشكەشكاران بۆ (وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/ فەر مانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا) رەوانە دەكرێت بە مەبەستی ووردبینیكردن و پەسەندكردنی ئەنجامی بەرایی و كۆتایی وەرگیراوان لە لایەن وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی.

پلان و ژمارەی كورسیەكانی خوێندن بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:-

١- كورسیە گشتییەكان بە شێوازی خۆرایی: ئەو پێشكەشكارانەی مافیان هەیە پێشكەشی ئەم جۆرە كورسیە بكەن لە نێوان خۆیان پێشبركێ لەسەر كورسیەكان دەكەن، هەروەها پێشكەشكردن لەسەر ژمارەی كورسیە گشتیەكان بە شێوازی خۆرایی بە شێوەی سەرتاسەری بە پێی پلان دەبێت و ئەو پێشكەشكارەی بەرزترین خاڵی بەدەستهێنا بە پێی پلان وەردەگیرێت.

٢- كورسی بە شێوازی پاراڵێل:ئەو پێشكەشكارانەی مافیان هەیە پێشكەشی كورسی پاراڵێل بكەن لە نێوان خۆیان پێشبركێ لەسەر كورسیەكان دەكەن، هەروەها پێشكەشكردن لەسەر ژمارەی كورسیەكانی پاراڵیل بە شێوەی سەرتا سەری بە پێی پلان دەبێت و ئەو پێ شكە شكارەی بەرزترین خاڵی بەدەستهێنا بە پێی پلان وەردەگیرێت.

تێبینی:

أ- کورسی خوێندن بۆ پلانی بنەرەتی وەرگرتن لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی کە لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی پەسەند کراوە، زیاد ناکرێت و گۆڕانکاری تێدا ناکرێت.

ب- لە پێناو دروستکردنی هەلی یەکسان و دادپەروەری و شەفافیەت، کورسی بۆ هیچ وەزارەت و دامەزراوەیەکی حکومی و تایبەت تەرخان ناکرێت، بەڵکو پێشکە شکردن بە شێوەی سەرتا سەری لەسەر کورسیەکان بە پێی پلانی پەسەندکراو لەسەر بنەمای پێشبرکێ و خاڵبەندی دەبێت.

ج- لە پێناو بەدیهێنانی شەفافیەت لە پرۆسەی پێشکەشکردن، پێویستە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی پلان و ژمارەی کورسی خوێندنی پەسەندکراو بە شێوەیەکی فەرمی رابگەیەنێت تاوەکو خوازیاران ئاگاداری وردەکاری پلان و ژمارەی کورسیەکانی خوێندن بن.

د- پێویستە خوازیار لە کاتی پێشکە شکردن تەنها یەک شێوازی کور سی بە پێی پلانی پە سەندکراو هەڵبژێرێت، واتە نابێت پێشکەشی دوو شێوازی کورسی خوێندن بکات.

هـ-لە پیناو خەبات و تێکۆشانی شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێمی کوردستان، کەس و کاری پلە (١) یەکی شەهیدانی سەنگەر و جینۆ سایدی هەرێمی کورد ستان وەکو (کچ، کوڕ، هاو سەر)، کور سی خوێندنی بۆردی پزیشکی لە دەرەوەی پلانی پەسەندکراویان بۆ تەرخان دەکرێت و بە بێ پێشبرکێ وەردەگیرێن، بە مەرجێک پێشکە شکار گشت مەرجەکانی پێشکە شکردن کە لەم رێنماییەدا هاتووە تێدا هەبێت و لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی دەربچێت. لە حاڵەتێکدا ئەگەر پسپۆرییەکە توا نای وەرگرتنی هەبێت لە رووی ستافی ئە کادیمی و سەنتەری خوێندن و راهێنان و سەرپەرشتیاری بە پێی رێنماییەکان، ئەوا راستەوخۆ لەگەڵ وەرگیراوەکانی دیکە دەست بە خوێندنی ئەکادیمی دەکەن، بەڵام ئەگەر هاتوو بەشەکە توانای وەرگرتنی نەبێت بە هۆی کەمی ستافی ئەکادیمی و سەنتەری خوێندن و راهێنان و سەرپەرشتیار بە پێی رێنماییەکان، ئەوا خوێندنەکەیان دوا دەخرێت بۆ ساڵی داهاتووی خوێندن، بەڵام مافی وەرگرتنیان پارێزراو دەبێت و بۆ ئەم مەبەستەش ئە نجومە نی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایە تیەکانی پزیشکی فەرمانی وەرگرتن لە خوێندن و فەرمانی دواخستن لە خوێندنی بۆ دەردەکات. سەبارەت بە لایەنی دارایی کرێی خوێندنی ساڵانەی ناوبراوان، لەسەر ئەستۆی وەزارەتی شەهیدان و ئەنفالکراوان دەبێت بە پێی رێنمایی ژمارە (٢٣)ی ساڵی (٢٠٢٠)ی وەزارەتی دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان.

ماددەی (٧): لایەنی دارایی خوێندن و ڕاهێنان:

١-بۆ ئەو پێشکەشکارانەی لەسەر کورسیە گشتیەکان بە شێوازی خۆرایی وەردەگیردرێن، ئەوا گشت تێچووی خوێندن و ڕاهێنان لەسەر ئەستۆی ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی دەبێت.

٢- ئەو پێشکەشکارانەی لەسەر کورسی پاراڵێل وەردەگیرێن، ئەوا تەواوی تێچووی خوێندن و ڕاهێنان لەسەر ئەستۆی پێشکەشکار دەبێت.

٣- دوای دەرچوونی ئەم ڕێنماییە، کرێی خوێندن بە شێوازی پاراڵێل لە لایەن ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی پێشنیار دەکرێت بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی و لە لایەن فەرمانگەی کارگێری و دارایی بە واژوی وەزیر پەسەند دەکرێت.

ماددەی (٨): ناوەڕۆکی پرۆگرامی خوێندن و ڕاهێنان:-

ناوەڕۆکی پرۆگرامی خوێندن و ڕاهێنان لە ئەنجومەنی باڵایکوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بە ڕێنمایی تەواوکاری دەردەچێت.

ماددەی (٩): حوکمە گشتییەکان:

١- مەرجە پێشکەشکار دەرچووی یەکێک لە زانکۆ باوەڕپێکراوەکان بێت کە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستانی-عێراق دانپێدانراو بێت.

٢- پێویستە وەرگیراو پێش دەستپێکردن بە خوێندن و ڕاهێنان، وێنەیەک لە فەرمانی مۆڵەتی خوێندن بە پێی یاسا و پەیڕەو و ڕێنماییە کارپێکراوەکان لەگەڵ وێنەیەک لە فەرمانی کارگێری دەستلەکارهەڵگرتن لە شوێنی کارەکەی پێشکەشی بە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی بکات، بە پێچەوانەوە ناتوانێت دەست بە خوێندن و ڕاهێنان بکات.

٣- هیچ مامەڵەیەکی پێشکەشکردن وەرناگیرێت، ئەگەر پێشکەشکار سەرجەم دۆکیۆمێنتەکانی تەواو نەبێت تاوەکو دوایین ڕێکەوتی پێشکەشکردن، بە پێچەوانەوە پێشکەشکار مافی بەشداربوونی لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی نابێت، ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی لیژنەیەک پێکدەهێنێت بۆ وردبینی کردنی دۆکیۆمێنتەکان و دیاریکردنی لیستی ئەو پێشکەشکارانەی کە مافی تاقیکردنەوەیان هەیە. هەروەها وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا مافی چاودێری و وردبینی پرۆسەی پێشکەشکردن و وەرگرتنی هەیە.

٤- لە کاتی پێشکەشکردنی هەر دۆکیومێنتێکی نادروست لە لایەن خوازیار بۆ مەبەستی پێشکەشکردن و وەرگیران لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆڕایەتیەکانی پزیشکی، ئەوا ڕاستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناوی لە لایەن ئەنجومەنەوە بۆ دەردەکرێت و ڕێکاری یاسایی بەرامبەر دەگیردرێتەبەر.

٥- پاڵپشــت بە پەیڕەوی ژمارە (١١)ی ســاڵی (٢٠٢١)ی ســەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران تایبەت بە پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردســتان و ڕێنمایی ژمارە (٥)ی ســاڵی (٢٠٢١)ی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردســتان، وەزیر و ئەوانەی کە لەم پلەیەدان و ئەندامانی پەرلەمان و ئەنجومەنی پارێزگاکان و ســەرۆکی یەکە کارگێرییەکان و ســەرجەم فەرمانبەرانی خاوەن پلەی (باڵا/أ) و پلەی (باڵا/ب)، تاوەکو لەو پلەیەدان، ناتوانن پێشــکەشــی خوێندن و ڕاهێنانی بۆڕد ی پزیشکی بکەن.

ماددەی (١٠):

کار بە هیچ ڕێنمایی یان بڕیارێک ناکرێت کە لەگەڵ دەقەکانی ئەم ڕێنماییە ناکۆک و پێچەوانە بێت، و ئەو ڕاهێنراوانەی کە پێشووتر وەرگیراون و لە ئێستادا بەردەوامن لە خوێندن و ڕاهێنان، ئەوا بە پێی ڕێنمایی پێشوو بەردەوام دەبن.

ماددەی (١١):

ئەم ڕێنماییە لە ڕێکەوتی دەرچوونیەوە کاری پێدەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچوون

لە پێناو بەرژەوەندی گشتی و بە مەبەستی ڕێکخستنی مەرج و ڕێکارەکانی پێشکەشکردن و شێوازی پێشبڕکێ و بەدیهێنانی هەلی یەکسان و دادپەروەری و شەفافیەت لە پرۆسەی پێشکەشکردن و وەرگرتن لە ئەنجومەنی باڵای کوردستان بۆ پسپۆرایەتیەکانی پزیشکی، و بەرزکردنەوەی ئاستی خوێندنی بۆڕدی پزیشکی بە ڕەچاوکردنی هاوسەنگی نێوان چەندایەتی و چۆنایەتی خوێندن و ڕاهێنان، هەروەها دروستکردنی هەلی درێژەدان بە خوێندنی بۆردی پزیشکی و پێگەیاندنی پزیشکی پسپۆر بۆ دامووەزگاکانی کەرتی تەندروستی لە هەرێمی کوردستان و عێراق و ناوچەکە. وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان ئەم ڕێنماییەی دەرچواند.

د. ئارام محمد قادر

وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی